

- C. 74–94. URL: https://ukr-socium.org.ua/wp-content/uploads/2018/01/74-94__no-1__vol-64__2018__UKR.pdf
10. Закон України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» від 23.02.2006 р. № 3480-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>
11. Вовк О. М., Мазур А. М. Аналіз здійснення державних запозичень в Україні. *Економічний аналіз*. 2015. Т. 21. № 1. С. 231–238. URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/880>

REFERENCES

- Husarevych, N. V., Konak, O. O., and Tkachenko, S. V. "Borhova bezpeka Ukrainy" [Debt Security of Ukraine]. *Investysii: praktyka ta dosvid*, no. 24 (2019): 78-83. http://www.investplan.com.ua/pdf/24_2019/15.pdf [Legal Act of Ukraine] (2006). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text> [Legal Act of Ukraine] (2010). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> [Legal Act of Ukraine] (2021). <https://mof.gov.ua/uk/osnovna-informacija>
- Ofitsiyni sait Ministerstva finansiv Ukrainy. <https://mof.gov.ua/uk/overview-340>
- Ofitsiyni sait Natsionalnoho banku Ukrainy. <https://bank.gov.ua/>

- Sytnyk, N. S. et al. *Biudzhetna systema v tablytsiakh i skhemakh* [Budget System in Tables and Diagrams]. Lviv: Apriori, 2017.
- Vatamaniuk-Zelinska, U. Z. "Funktsionuvannia v Ukraini rynku derzhavnykh oblihotsii vnutrishnyoi pozyky" [Functioning of the Domestic Board Government Board Market in Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 30 (2021). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-30-15>
- Vovk, O. M., and Mazur, A. M. "Analiz zdiisnennia derzhavnykh zapozychen v Ukraini" [Analysis of the Implementation of Government Borrowing in Ukraine]. *Ekonomichniy analiz*, vol. 21, no. 1 (2015): 231-238. <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/880>
- Zarutskaya, O. P. "Oblihotsii vnutrishnikh derzhavnykh pozvyk v Ukraini: osoblyvosti tsinoutvorennia v umovakh nedoskonaloho rynku" [Bonds of Internal State Loan in Ukraine: Specifics of Pricing in Imperfect Market]. *Ukrainskyi sotsium*, no. 1 (2018): 74-94. https://ukr-socium.org.ua/wp-content/uploads/2018/01/74-94__no-1__vol-64__2018__UKR.pdf
- Zhytar, M. O., Bielin, V. S., and Olishchuk, O. H. "Aktyvizatsiia rynku oblihotsii vnutrishnyoi derzhavnoi pozyky yak instrumenty vplyvu na ekonomiku Ukrainy" [Activation of the Domestic Bond Market as a Tool to Influence the Ukrainian Economy]. *Ekonomika ta derzhava*, no. 12 (2020): 67-71. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.12.67

УДК 336.2

JEL: H63

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-11-183-189>

УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ ОПТИМІЗАЦІЇ

©2022 ПЕТИК Л. О., КОЗАЧУК О. В., СЕБЕСТЯНОВИЧ І. С.

УДК 336.2

JEL: H63

Петик Л. О., Козачук О. В., Себестянович І. С. Управління державним боргом України: проблеми та напрями оптимізації

У статті проведено аналіз сучасного стану боргу України в нестабільних умовах. Наведено економічну сутність терміна «управління державним боргом», а також нормативно-правове забезпечення реалізації боргової політики в державі. Зазначено, що управління державним і гарантованим державою боргом здійснюється Міністерством фінансів України. Здійснено динамічний аналіз державного боргу України за 2017–2021 рр. Досліджено структуру загального обсягу державного боргу та гарантованого державою боргу України за 2017–2021 рр. у розрізі внутрішнього та зовнішнього боргу. Під час виконання наукової роботи здійснено структурний аналіз державного боргу в Україні в розрізі валют станом на 2021 р. Проаналізовано обсяг коштів, виділених з Державного бюджету України на обслуговування боргу, та виплати за державними деривативами протягом 2017–2021 рр. Розраховано співвідношення державного боргу до валового внутрішнього продукту. Наведено основні проблеми ринку державних запозичень. Здійснено характеристику ризиків державного боргу України. Розглянуто сучасні джерела фінансування державного бюджету. Виділено напрями оптимізації державної політики у сфері управління державним боргом України.

Ключові слова: зовнішній борг, внутрішній борг, управління державним боргом, ризик, джерела фінансування бюджету.

Рис.: 4. **Табл.:** 3. **Бібл.:** 13.

Петик Любов Орестівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансового менеджменту, Львівський національний університет імені Івана Франка (вул. Університетська, 1, Львів, 79001, Україна)

E-mail: lyubov.petyk@lnu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4807-2236>

Козачук Олена Віталіївна – магістр, Львівський національний університет імені Івана Франка (вул. Університетська, 1, Львів, 79001, Україна)

E-mail: olena.kozachuk13@gmail.com

Себестянович Ірина Сергіївна – магістр, Львівський національний університет імені Івана Франка (вул. Університетська, 1, Львів, 79001, Україна)

E-mail: iryna.sebestyanovych@lnu.edu.ua

Petyk L. O., Kozachuk O. V., Sebestyanovych I. S. Public Debt Management in Ukraine: The Problems and Directions of Optimization

The article analyzes the current state of Ukraine's debt in unstable conditions. The economic essence of the term «public debt management», as well as regulatory and legal support for the implementation of debt policy in the State, is given. It is noted that the management of both the public and the State-guaranteed debt is carried out by the Ministry of Finance of Ukraine. A dynamic analysis of Ukraine's public debt for 2017-2021 was carried out. The structure of the total amount of the public debt and the State-guaranteed debt of Ukraine for 2017-2021 is examined in terms of internal and external debt. During the research, a structural analysis of public debt in Ukraine in terms of foreign currencies as of 2021 was carried out, the amount of funds allocated from the State Budget of Ukraine for debt servicing and payments on the State derivatives during 2017-2021 was analyzed. The ratio of public debt to gross domestic product is computed. The main problems of the government borrowing market are given. The peculiarities of the risks of the public debt of Ukraine are characterized. Modern sources of financing of the State budget are considered. The directions of optimization of the State policy in the field of public debt management of Ukraine are allocated.

Keywords: external debt, internal debt, public debt management, risk, sources of budget financing.

Fig.: 4. **Tabl.:** 3. **Bibl.:** 13.

Petyk Liubov O. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Financial Management, Ivan Franko National University of Lviv (1 Universytetska Str., Lviv, 79001, Ukraine)

E-mail: lyubov.petyk@lnu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4807-2236>

Kozachuk Olena V. – Master, Ivan Franko National University of Lviv (1 Universytetska Str., Lviv, 79001, Ukraine)

E-mail: olena.kozachuk13@gmail.com

Sebestyanovych Iryna S. – Master, Ivan Franko National University of Lviv (1 Universytetska Str., Lviv, 79001, Ukraine)

E-mail: iryna.sebestyanovych@lnu.edu.ua

Ефективне управління, обслуговування та погашення державного боргу є пріоритетним орієнтиром національної боргової політики та важливою умовою стабільності фінансової системи. У зв'язку зі зростанням державного боргу України та витрат на його обслуговування існує нагальна потреба в підвищенні ефективності механізму управління ним. За раціонального використання кредитні кошти можуть виявитися позитивним фактором економічного зростання; за іншого сценарію зростання боргу призведе до дестабілізації фінансової безпеки держави. Тому неефективне управління запозиченнями в Україні, при неправильному використанні залучених коштів, призведе до збільшення боргового навантаження на бюджет усіх рівнів та ускладнить боргову політику держави. Це зумовлює актуальність даного питання не тільки зараз, а й у довгостроковій перспективі.

Теоретико-методологічні та аналітичні засади управління державним боргом досліджували багато українських і зарубіжних учених. Так, наприклад, Шелест О. А. вивчав механізм управління та обслуговування державного боргу України [1]. Цикалюк Є. О. та Суханова А. В. визначали етапи управління державним боргом [2]. Теоретичним аспектам побудови системи управління державним боргом приділяла увагу Новосьолова О. С. [4].

Мета статті полягає в дослідженні державного боргу України, аналізі його формування, визначенні ключових проблем його обслуговування та пошуку напрямів оптимізації процесу управління боргом.

У сучасній економічній літературі авторське формулювання будь-якого терміна неможливе без аналізу підходів до визначення процесу управління державним боргом (табл. 1).

Проаналізувавши підходи визначення поняття «управління державним боргом», ми розробили

авторське визначення. На нашу думку, управління державним боргом – це механізм регулювання та контролю за процесом формування, обслуговування, прогнозування та погашення боргових зобов'язань держави відповідно до чинного законодавства.

Головною метою управління державним боргом є залучення необхідного фінансування за найнижчої можливої вартості з урахуванням ризиків [6].

Нормативно-правова база управління державним боргом та гарантованим державою боргом, місцевим боргом і місцевим гарантованим боргом в Україні включає: Конституцію України, Бюджетний кодекс України, Середньострокову стратегію управління державним боргом на 2021–2024 роки та інші нормативно-правових акти у сфері управління боргом.

Управління державним і гарантованим державою боргом здійснюється Міністерством фінансів України в межах повноважень, визначених законодавством України. Зокрема, Мінфін:

- ✦ розробляє та погоджує нормативно-правові акти з питань управління державним боргом;
- ✦ здійснює управління ризиками, пов'язаними з державним боргом;
- ✦ здійснює прогноз фінансування державного бюджету;
- ✦ здійснює державні внутрішні та зовнішні запозичення в межах, визначених законом про Державний бюджет України;
- ✦ здійснює оперативний облік державного та гарантованого державою боргу;
- ✦ веде реєстр державних гарантій;
- ✦ здійснює погашення й обслуговування державного боргу;
- ✦ здійснює правочини з державним боргом, включно з обміном, випуском, купівлею,

Визначення поняття «управління державним боргом»

Автор(-и), джерело	Визначення поняття
Шелест О. Л. [1]	Управління державним боргом – це сукупність заходів держави з виплати відсоткових доходів кредиторам і погашення позик, зміни умов уже випущених позик, визначення умов і випуску нових позик
Цикалюк Є. О., Суханова А. В. [2]	Під управлінням державним боргом мається на увазі сукупність дій та заходів, які пов'язані з підготовкою до випуску, розміщення боргових зобов'язань держави, надання гарантій, а також проведення операцій з обслуговування та погашення їх
Лубкей Н. П. [3]	Управління державним боргом – це сукупність організаційно-правових, економічних і технологічних форм та методів; боргових інструментів і важелів, що є в розпорядженні уряду та можуть застосовуватися ним з метою управління державним боргом
Новосьолова О. С. [4]	У широкому розумінні управління державним боргом передбачає формування одного із напрямів фінансової політики держави, пов'язаної з її діяльністю в ролі позичальника та гаранта
Федоров В. А. [5]	Управління державним боргом країни – це досить складний і важливий процес, і від того, наскільки якісно воно здійснюється, залежать пропорції платіжного балансу, макроекономічні показники й індикатори економічної безпеки країни

Джерело: складено на основі [1–5].

викупом і продажем державних боргових зобов'язань, за умови дотримання граничного обсягу державного боргу на кінець бюджетного періоду;

- ✦ здійснює на відкритих аукціонах продаж прав вимоги простроченої більше трьох років заборгованості перед державою за кредитами (позиками), залученими державою або під державні гарантії, а також за кредитами з бюджету в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;
- ✦ здійснює заходи, спрямовані на підвищення привабливості інвестування в державні цінні папери України, і комплексні заходи з поліпшення кредитного рейтингу України;
- ✦ затверджує порядок відбору та функціонування первинних дилерів;
- ✦ затверджує й оприлюднює графік первинного розміщення державних цінних паперів [7].

Для визначення ключових проблем управління державним боргом потрібно проаналізувати його обсяги, структуру та процес погашення. Динаміку боргу України протягом останніх років наведено на *рис. 1*.

Обсяг державного та гарантованого державою боргу розраховується у грошовій формі як непогашена номінальна вартість боргових зобов'язань у валюті кредиту (позики). Стан державного та гарантованого державою боргу визначається у гривнях і доларах США за курсом Національного банку України на останній день звітного періоду та включає операції за цей день [7].

На основі інформації з *рис. 1* можна стверджувати про зростання боргу України протягом аналізованого періоду. Станом на 2021 р. обсяг боргу дорівнював 2672,02 млрд грн, що на 530,33 млрд грн більше

порівняно із 2017 р. Станом на 31.08.2022 р. борг становив 3584,76 млрд грн.

Тепер дослідимо державний і гарантований борг України протягом 2017–2021 рр. у розрізі внутрішнього та зовнішнього боргу (*табл. 2*).

При розгляді структури українського боргу стає видно, що обсяг гарантованого державою боргу займає незначну частку у складі та коливається від 14,38% у 2017 р. до 11,58% у 2021 р. Станом на 31.08.2022 р. гарантований державою борг становить лише 10,31%. Обсяг державного боргу зріс у 2021 р. на 528,97 млрд грн. Темп зростання становить 1,28 разу. Станом на 2021 р. обсяг державного боргу становить 88,42% у структурі боргу України. За даними спостерігається перевищення зовнішніх запозичень над внутрішніми.

Розглянемо обсяг державного та гарантованого державою боргу України в розрізі валюти станом на 2021 р. (*рис. 2*).

Станом на 2021 р. найбільше боргу акумульовано в національній валюті – в обсязі 982,72 млрд грн. Це позитивний аспект управління державним боргом, оскільки формування боргу в національній валюті дозволяє зменшити вразливість держави щодо зовнішніх факторів існування. Друге місце у структурі посідає мобілізація коштів у доларах США (920,11 млрд грн). Третє місце закріпили за собою спеціальні права запозичення – 395,68 млрд грн.

Ще одним фактом, що свідчить про недосконалість чинної системи управління державним боргом, є постійне зростання витрат бюджету на обслуговування державного боргу [8].

Тому проаналізуємо здійснені витрати з державного бюджету протягом 2017–2021 рр. (*рис. 3*).

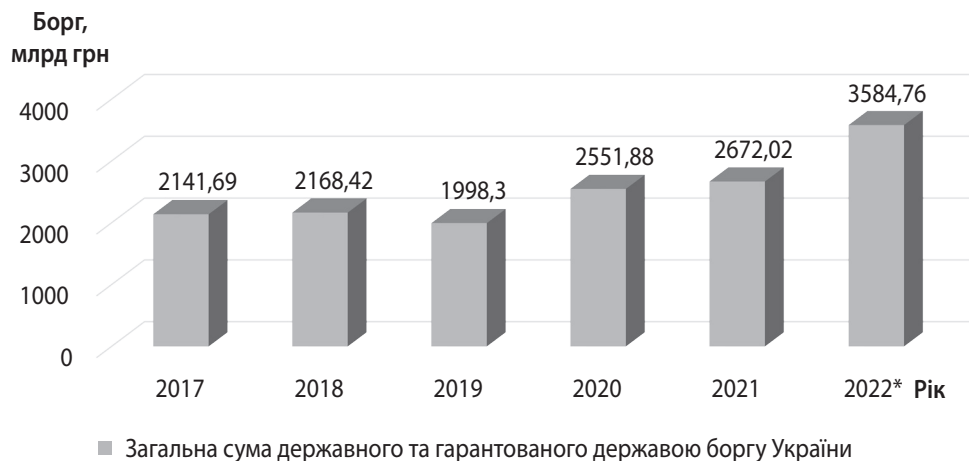

Рис. 1. Динаміка обсягу державного та гарантованого державою боргу України з 2017 р. по 31.08.2022 р., млрд грн

Примітка: * – станом на 31.08.2022 р.

Джерело: складено на основі [7].

Таблиця 2

Динаміка державного та гарантованого державою боргу України в розрізі внутрішнього та зовнішнього боргу за 2017–2021 рр., млрд грн

Показник	Рік					
	2017	2018	2019	2020	2021	31.08.2022
Обсяг державного боргу, у т. ч.:	1833,71	1860,29	1761,37	2259,23	2362,68	3215,29
– обсяг внутрішнього державного боргу	753,40	761,09	829,5	1000,71	1062,56	1261,09
– обсяг зовнішнього державного боргу	1080,31	1099,20	931,87	1258,52	1300,12	1954,20
Обсяг гарантованого державою боргу, у т. ч.:	307,98	308,13	236,93	292,65	309,33	369,47
– обсяг внутрішнього гарантованого боргу	13,28	10,32	9,35	32,24	49,04	71,18
– обсяг зовнішнього гарантованого боргу	294,70	297,81	227,57	260,41	260,3	298,30

Джерело: складено на основі [7].

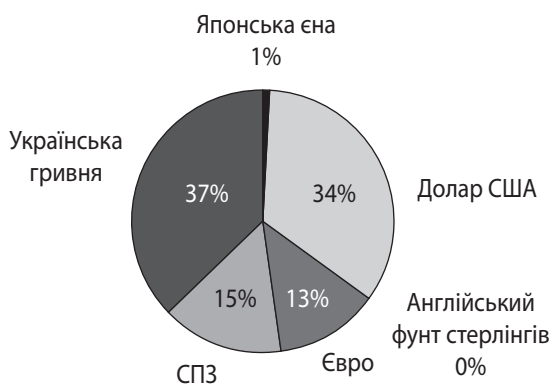

Рис. 2. Державний і гарантований державою борг України в розрізі валют станом на 2021 р., %

Джерело: складено на основі [7].

Протягом 2017–2021 рр. обсяг витрат державного бюджету на обслуговування боргу поступово зростає. Так, у 2021 р. цей показник зріс на 45,15 млрд грн порівняно із 2017 р.

Важливим показником при оцінці рівня управління державним боргом є співвідношення сукупного державного боргу до валового внутрішнього продукту. Протягом аналізованого періоду даний показник коливається від 71,8% у 2017 р. до 48,9% у 2021 рі.

Отже, здійснивши дослідження ринку запозичень України, можна сказати, що існує перелік проблем, які з часом можуть загостритись. До них слід віднести:

- ✦ недостатньо розвинутий фондовий ринок;
- ✦ перевищення зовнішніх запозичень над внутрішніми;
- ✦ недосконалий механізм взаємовідносин державних структур з приводу регулювання, обслуговування та прогнозування боргу;
- ✦ збільшення ризиків державного боргу;
- ✦ рівень прозорості боргової політики;
- ✦ висока вартість залучення коштів.

На нашу думку, найвагомішою проблемою є зростання боргових ризиків (табл. 3). Контроль за ризиками державного боргу проводиться відповід-

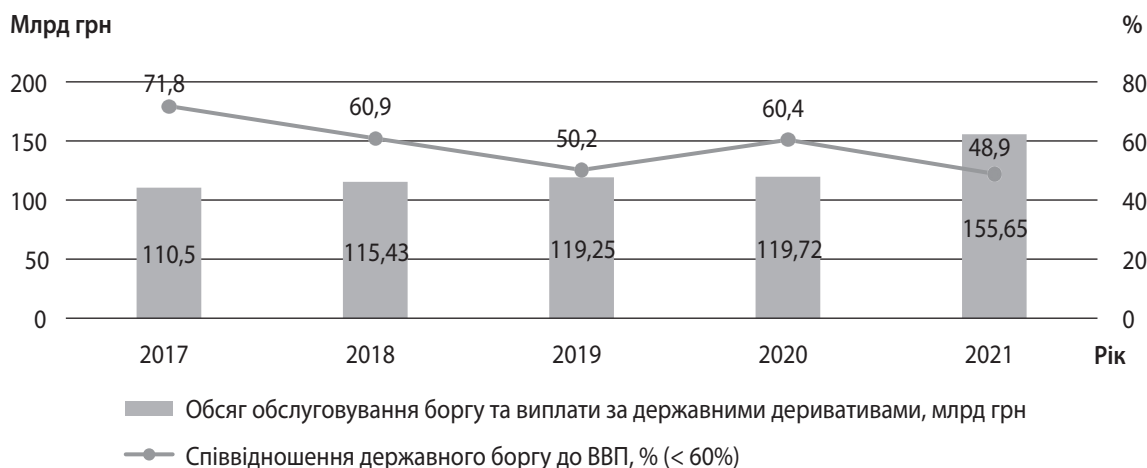

Рис. 3. Динаміка витрат Державного бюджету України на обслуговування боргу протягом 2017–2021 рр., млрд грн
 Джерело: складено на основі [9].

но до Порядку здійснення контролю за ризиками, пов'язаними з управлінням державним (місцевим) боргом, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2012 р. № 815.

На основі здійсненого дослідження боргових ризиків та динамічно-структурного аналізу державного боргу України варто визначити ключові джерела фінансування державного бюджету та розробити заходи впливу для ефективного управління державним боргом у перспективі (рис. 4).

Рис. 4. Джерела фінансування державного бюджету

Джерело: авторська розробка.

Для зменшення боргового навантаження на суспільство потрібно доповнювати джерела фінансування державного бюджету. Також, на нашу думку, з цього списку варто прибрати емісійний спосіб фінансування дефіциту бюджету, який сприяє підвищенню рівня інфляції в державі.

У 2022 р. заплановано здійснення таких заходів:

- ✦ передбачення в Середньостроковій стратегії управління державним боргом цілей і заходів, спрямованих на зменшення боргового навантаження та ризиків державного боргу;
- ✦ запуск Боргового агентства;
- ✦ розвиток інституту первинних дилерів;
- ✦ використання міжнародних електронних торговельних систем для розміщення ОВДП та

оптимізація структури державних боргових інструментів у гривні з метою підвищення ліквідності державних цінних паперів;

- ✦ здійснення активних операцій з державним боргом у разі сприятливої кон'юнктури ринків капіталу;
- ✦ заходи з поліпшення комунікацій з інвесторами;
- ✦ заходи із забезпечення прозорості та відкритості політики управління державним боргом [11].

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи, хочемо наголосити на необхідності стабілізації та забезпечення збалансування під час управління державним боргом України. Деякі державні органи влади повинні зосередитися на подоланні воєнної кризи й оптимізації боргової ситуації в країні. Для цього варто вжити таких заходів:

- ✦ сприяти збільшенню акумуляції державного боргу в національній валюті;
- ✦ забезпечити довгострокове фінансування;
- ✦ сформувати рівномірний графік обслуговування та погашення державного боргу;
- ✦ сприяти переважанню внутрішніх позик над зовнішніми;
- ✦ здійснювати пошук пільгових джерел наповнення бюджету;

Характеристика ризиків державного боргу України

Ризик	Визначення ризику	Характеристика
Ризик рефінансування	Ризик зменшення ємності ринків капіталу, що унеможлиблює запозичення в обсязі, необхідному для рефінансування боргу за прийнятною ціною, та призводить до збільшення вартості запозичень	У рамках наявного боргового портфеля протягом наступних чотирьох років очікуються значні піки рефінансування державного боргу. Середній обсяг виплат за державним боргом у 2022–2024 рр. очікується на рівні 622 млрд грн
Ризик ліквідності	Ризик тимчасової нестачі коштів державного (місцевого) бюджету на виконання зобов'язань за боргом внаслідок можливого швидкого зменшення обсягу ліквідних активів у результаті виникнення непередбачених поточних грошових зобов'язань та/або труднощів з оперативним залученням коштів шляхом запозичень	Після економічного спаду у 2014 р. Україна зазнала різкого зниження своїх міжнародних резервів. Завдяки фінансовій підтримці від міжнародних організацій Україна змогла швидко відновити свої резерви із 7,5 млрд дол. США на кінець 2014 р. до 30,9 млрд дол. США на кінець 2021 р. На нашу думку, цей ризик загострився з початком війни, і станом на 30.09.2022 р. обсяг резервів становив 23,9 млрд дол. США
Валютний ризик	Ризик зміни офіційного курсу національної валюти до іноземної валюти, в якій номіновані або індексуються зобов'язання за боргом	Частка державного боргу, номінованого в іноземних валютах, залишається значною (63% на кінець 2021 р.). Вплив пандемії та війни на структуру запозичень унеможливив зменшення цієї частки на 2023 р.
Інші ризики	До цієї групи належить: відсотковий ризик; бюджетний ризик; ризик зростання темпів інфляції; ризик падіння темпів зростання реального ВВП; ризики, пов'язані з управлінням державним боргом (умовні зобов'язання)	

Джерело: складено на основі [6; 10].

- ✦ залучати інвесторів до вкладання коштів у облігації, номіновані в гривнях. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Шелест О. Л. Державний борг України: механізм управління та обслуговування. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 8. С. 710–715. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/8_ukr/118.pdf
2. Цикалюк Є. О., Суханова А. В. Етапи управління державним боргом // Тези IV Міжнародної науково-практичної конференції «Формування ефективної моделі розвитку підприємства в умовах ринкової економіки» (м. Житомир, 24 листопада 2016 р.). Житомир, 2016. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/01/237.pdf>
3. Лубкей Н. П. Механізм управління державним боргом в Україні // Методологічні проблеми фінансової теорії та практики в умовах проведення системних реформ : матеріали загальноуніверситетської наукової конференції професорсько-викладацького складу (м. Тернопіль, 10 квітня 2013 р.). Тернопіль : Вектор, 2013. С. 70–74. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/14844/1/70-74.pdf>
4. Новосольова О. С. Теоретичні аспекти побудови системи управління державним боргом. *Економічний аналіз*. 2013. Т. 14. № 1. С. 301–307. URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/231/54>
5. Федоров В. А. Функція управління державним боргом у сучасній державі. *Слово національної школи суддів України*. 2015. № 1. С. 55–65. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/9314/13%20Функція%20управління%20державним%20боргом%20у%20сучасній%20державі.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
6. Середньострокова стратегія управління державним боргом на 2021–2024 роки : затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 09.12.2021 р. № 1291. URL: <https://mof.gov.ua/uk/osnovna-informacija>
7. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/overview-340>
8. Круглякова В. В., Західна О. Р., Ковальчук Ю. В. Управління державним боргом України на сучасному етапі. *Modern Economics*. 2021. № 30. С. 116–122. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V30\(2021\)-18](https://doi.org/10.31521/modecon.V30(2021)-18)
9. OpenBudget. Державний веб-портал бюджету для громадян. URL: <https://openbudget.gov.ua/national-budget/expenses?class=functional&view=table>
10. Порядок здійснення контролю за ризиками, пов'язаними з управлінням державним (місцевим) боргом : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2012 р. № 815. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/815-2012-p#n8>
11. Програма управління державним боргом на 2022 рік : затв. Наказом Міністерства фінансів України від 31.01.2022 р. № 48. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/Програма%20удб%202022%20ред_.pdf

12. Петик Л. О., Закорко К. К., Мегель С. П. Зовнішній державний борг України: сучасний стан та шляхи його скорочення. *Економічні студії*. 2021. № 4. С. 59–64.
13. Петик Л. О., Лопушанський Р. В., Лука П. В. Оцінка рівня боргової безпеки України та пріоритетні напрями її зміцнення. *Бізнес Інформ*. 2021. № 11. С. 357–362.
DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-11-357-362>

REFERENCES

- Fedorov, V. A. "Funktsiia pravlinnia derzhavnym borhom u suchasni derzhavi" [The Function of Public Debt Management in the Modern State]. *Slovo natsionalnoi shkoly sudiv Ukrainy*, no. 1 (2015): 55-65. <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/9314/13%20Функція%20управління%20державним%20боргом%20у%20сучасній%20державі.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Kruhliakova, V. V., Zakhidna, O. R., and Kovalchuk, Yu. V. "Upravlinnia derzhavnym borhom Ukrainy na suchasnomu etapi" [Public Debt of Ukraine at the Present Stage]. *Modern Economics*, no. 30 (2021): 116-122.
DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V30\(2021\)-18](https://doi.org/10.31521/modecon.V30(2021)-18)
- [Legal Act of Ukraine] (2012). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/815-2012-п#n8>
- [Legal Act of Ukraine] (2021). <https://mof.gov.ua/uk/osnovna-informacija>
- [Legal Act of Ukraine] (2022). https://mof.gov.ua/storage/files/Програма%20удб%202022%20ред_.pdf
- Lubkei, N. P. "Mekhanizm upravlinnia derzhavnym borhom v Ukraini" [Mechanism of Public Debt Management in Ukraine]. *Metodolohichni problemy finansovoi teorii ta praktyky v umovakh provedennia systemnykh reform*. 2013. <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/14844/1/70-74.pdf>
- Novosolova, O. S. "Teoretychni aspekty pobudovy systemy upravlinnia derzhavnym borhom" [Theoretical Aspects of Developing of Public Debt Management System]. *Ekonomichnyi analiz*, vol. 14, no. 1 (2013): 301-307. <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/231/54>
- "OpenBudget. Derzhavnyi veb-portal biudzhetu dlia hromadian" [OpenBudget. State Budget Web Portal for Citizens]. <https://openbudget.gov.ua/national-budget/expenses?class=functional&view=table>
- Ofitsiyni sait Ministerstva finansiv Ukrainy. <https://mof.gov.ua/uk/overview-340>
- Petyk, L. O., Lopushanskyi, R. V., and Luka, P. V. "Otsinka rivnia borhovoї bezpeky Ukrainy ta priorytetni napriamy yї zmitsnennia" [Assessing the Level of Ukraine's Debt Security and the Priority Directions of Its Strengthening]. *Biznes Inform*, no. 11 (2021): 357-362.
DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-11-357-362>
- Petyk, L. O., Zakorko, K. K., and Mehel, S. P. "Zovnishnii derzhavnyi borh Ukrainy: suchasnyi stan ta shliakhy yoho skorochennia" [External Public Debt of Ukraine: Current State and Ways to Reduce It]. *Ekonomichni studii*, no. 4 (2021): 59-64.
- Shelest, O. L. "Derzhavnyi borh Ukrainy: mekhanizm upravlinnia ta obsluhovuvannia" [State Debt of Ukraine: The Mechanism of Management and Maintenance]. *Ekonomika i suspilstvo*, iss. 8 (2017): 710-715. https://economyandsociety.in.ua/journals/8_ukr/118.pdf
- Tsykaliuk, Ye. O., and Sukhanova, A. V. "Etapy upravlinnia derzhavnym borhom" [Stages of Public Debt Management]. *Formuvannia efektyvnoi modeli rozvytku pidpriemstva v umovakh rynkovoi ekonomiky*. 2016. <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/01/237.pdf>